

Lovforslag nr. L 17. Fremsat den 6. oktober 1999 af justitsministeren (Frank Jensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning mv.

(Offentlige myndigheders tv-overvågning)

§ 1

I lov nr. 278 af 9. juni 1982 om forbud mod privates tv-overvågning mv., som ændret ved lov nr. 1016 af 23. december 1998, foretages følgende ændringer:

1. *Lovens titel* affattes således:

»Lov om forbud mod tv-overvågning mv.«

2. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke tv-overvågning, som forestås af politiet eller kriminalforsorgen, eller med henblik på beskyttelse af militære anlæg.«

3. I § 4 indsættes efter »§ 3, stk. 1«: », og § 3 a, stk. 1«.

4. § 5, *stk. 1*, affattes således:

»Overtrædelse af § 1, § 3, stk. 1, og § 3 a, stk. 1, straffes med bøde.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2000.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Lovforslagets formål og indhold

Formålet med lovforslaget er navnlig at foretage en nærmere regulering af tv-overvågning på offentlige arbejdspladser.

Det foreslås således at indføre et krav om skiltning eller anden form for information ved offentlige myndigheders tv-overvågning af arbejdspladser eller af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang for publikum.

Som en konsekvens heraf foreslås desuden, at lovens titel ændres.

1.2. Baggrunden for lovforslaget

Ved lov nr. 1016 af 23. december 1998 om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning, der trådte i kraft den 1. april 1999, er kravet i lovens § 3 om skiltning ved tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, blevet udvidet, således at det også omfatter arbejdspladser. Lovændringen indebar ingen ændring i lovens generelle anvendelsesområde og vedrørte således udelukkende private arbejdspladser. Der henvises herom til Folketingstidende 1998-99, forhandlingerne, s. 229-236, 2424, 2643, tillæg A, s. 549-564, 565, tillæg B, s. 203-207 og tillæg C, s. 209.

Under Folketingets behandling af lovforslaget (L 38 af 8. oktober 1998) var der enighed i Folketingets Retsudvalg om, at offentligt ansatte principielt bør have den samme retsbeskyttelse, som efter lovforslaget sikres ansatte i den private sektor med hensyn til information om tv-overvågning af arbejdspladser.

Justitsministeren tilkendegav på den baggrund over for udvalget, at der vil blive fremsat lovforslag herom i folketingssamlingen 1999-2000, jf. Folketingets Retsudvalgs betænkning over lovforslaget af 10. december 1998, hvor der bl.a. anføres følgende:

»Der er enighed i udvalget om, at offentligt ansatte principielt bør have samme retsbeskyttelse, som ansatte i den private sektor får ved dette lovforslag.

Som det fremgår af justitsministerens svar på udvalgets spørgsmål nr. 6 - som er optrykt som bilag til betænkningen - vil et ændringsforslag, hvorefter loven også kommer til at gælde for arbejdspladser i den offentlige sektor, imidlertid kræve stillingtagen til en række komplicerede spørgsmål. Det er navnlig vanskeligt at overskue, hvilke undtagelser der bør gøres fra lovens regler med hensyn til offentlige myndigheders tv-overvågning i særlige tilfælde. Der kan f.eks. peges på politiets tv-overvågning som led i en strafferetlig efterforskning og tv-overvågning i kriminalforsorgens institutioner som led i den almindelige sikring mod undvigelse m.v.

Justitsministeren har imidlertid tilkendegivet, at han i forlængelse af en vedtagelse af dette lovforslag er indstillet på at udarbejde et lovudkast vedrørende tv-overvågning af offentligt ansatte og sende det til høring hos relevante myndigheder og organisationer. Der vil herefter kunne fremsættes lovforslag herom i næste folketingssamling.

Justitsministeren har tilkendegivet, at et sådant lovudkast - i lighed med dette lovforslag - vil indeholde krav om skiltning (eller orientering af medarbejderne på anden måde) ved tv-overvågning af offentlige arbejdspladser på steder eller i lokaler, hvortil der ikke er almindelig adgang. Det vil sige, at der indføres et krav om skiltning, hvor det offentlige efter straffelovens regler i dag lovligt kan foretage tv-overvågning af arbejdspladser uden de ansattes samtykke eller accept. Skiltningskravet vil derfor f.eks. gælde for personalekantiner eller frokoststuer, fælleskontorer og andre fællesarealer for personalet. Lovudkastet vil endvidere indeholde de nødvendige undtagelser med hensyn til tv-overvågning, der forestås af de retshåndhævende myndigheder (dvs. politiet og kriminalforsorgen) eller med henblik på beskyttelse af militære anlæg.

Efter lovudkastet vil der således ikke blive tale om, at hele den gældende lov fra 1982 udvides til også at

omfatte offentlige myndigheders tv-overvågning. Lovudkastet vil ikke indeholde et forbud mod offentlige myndigheders tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område (jf. den gældende lovs § 1) eller et krav om skiltning ved offentlige myndigheders tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang for borgerne (jf. den gældende lovs § 3).«

Justitsministeriet sendte den 17. juni 1999 et udkast til lov om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning til høring hos en række myndigheder og organisationer. Lovudkastet indebar i overensstemmelse med betænkningen fra Folketingets Retsudvalg alene indførelse af et skiltningskrav ved offentlige myndigheders tv-overvågning af arbejdspladser, hvortil der ikke er almindelig adgang.

I høringssvarene fra Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark (HK), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU) og Københavns Kommune er der imidlertid peget på, at der også bør gælde et skiltningskrav ved tv-overvågning af steder, hvortil publikum har adgang, f.eks. venteværelser.

I overensstemmelse hermed indeholder lovforslaget et sådant skiltningskrav, og forslaget indebærer således en udvidelse af skiltningskravet i forhold til lovudkastet af 17. juni 1999. Der henvises nærmere til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger samt de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 2.

2. Gældende ret

Efter § 1, stk. 1, i lov om forbud mod privates tv-overvågning må private ikke foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel. Der kan ikke dispenseres fra dette forbud. Efter lovens § 2, nr. 1, gælder forbudet i lovens § 1, stk. 1, dog ikke tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lignende områder, på hvilke der drives erhvervsaktivitet - selv om områderne omfatter almindelige færdselsområder som gader, veje eller lignende - hvis overvågningen foretages af den, der har rådighed over området.

Private, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom, jf. lovens § 3, stk. 1.

Som det fremgår, regulerer loven udelukkende *privates* tv-overvågning. Der kan i den forbindelse henvises til det lovforslag, der lå til grund for den gældende lov om forbud mod privates tv-overvågning fra 1982. Dette lovforslag, herunder også det generelle forbud mod tv-overvågning af gade, vej og plads mv.

i lovens § 1, omfattede oprindeligt også offentlige myndigheders tv-overvågning, jf. Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg A, sp. 3825-3860.

Lovforslaget indeholdt en række undtagelser vedrørende offentlige myndigheders tv-overvågning af gade, vej, plads mv. og for så vidt angår skiltningskravet ved tv-overvågning af steder og lokaler, hvortil der er almindelig adgang, jf. nærmere lovforslagets § 2, nr. 1, og § 4, stk. 2.

Under Folketingets behandling af lovforslaget i 1982 stillede justitsministeren et ændringsforslag, der indebar, at loven blev begrænset til alene at omfatte privates tv-overvågning. Ændringsforslaget var navnlig motiveret i et ønske om, at de nævnte undtagelsesbestemmelser ikke skulle kunne opfattes som en udvidelse af bl.a. politiets adgang til at foretage tv-overvågning. Der henvises herom til Folketingstidende 1981-82 (2. samling), tillæg B, sp. 1073-1076.

Offentlige myndigheders adgang til at foretage tv-overvågning er imidlertid bl.a. begrænset af straffelovens § 264 a, hvorefter den, som uberettiget fotograferer personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder. Det samme gælder den, der ved hjælp af kikkert eller andet apparat uberettiget iagttager sådanne personer, jf. herom nærmere pkt. 2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 38 af 8. oktober 1998.

Offentlige forvaltningsmyndigheder er desuden omfattet af mere generelle regler, der ikke gælder for private. Det gælder således bl.a. princippet om god forvaltningsskik og pligten til kun at varetage saglige hensyn i forbindelse med myndighedsudøvelsen. Endvidere er forvaltningen underlagt et proportionalitetsprincip, hvorefter der skal være forholdsmæssighed mellem mål og middel. Der kan også peges på, at offentlige forvaltningsmyndigheder er underlagt en politisk ansvarlig ledelse, ligesom Folketingets Ombudsmand har mulighed for at behandle klager over tv-overvågning, herunder skjult tv-overvågning, på offentlige arbejdspladser.

Med hensyn til spørgsmålet om politiets adgang til at foretage observation, herunder skjult tv-overvågning, af et ikke frit tilgængeligt sted, kan der henvises til lov nr. 229 af 21. april 1999 om ændring af retsplejeloven (Beslaglæggelse, edition, fotoforevisning, konfrontation, efterlysning og observation samt prøvesagsordning for advokater mv.). Ved lovændringen er der gennemført en nærmere regulering i retsplejelovens § 791 a af politiets mulighed for som led i en strafferetlig efterforskning at foretage observation af

personer, der befinder sig på ikke frit tilgængeligt steder.

De arbejdsretlige spørgsmål, som tv-overvågning på arbejdspladser kan give anledning til, er omtalt i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 38 af 8. oktober 1998, pkt. 2.5. Fremmed ret er behandlet under lovforslagets pkt. 3, hvor retstilstanden i Norge og Sverige er beskrevet.

3. Justitsministeriets overvejelser

Det er Justitsministeriets opfattelse, at også offentligt ansatte bør have krav på information om, hvorvidt de på arbejdspladsen er udsat for tv-overvågning.

Justitsministeriet har i den forbindelse overvejet, om tv-overvågningslovens *generelle* anvendelsesområde bør udvides, således at også forbudet i lovens § 1 om tv-overvågning af gade, vej, plads og lignende områder, der benyttes til almindelig færdsel, skal gælde for offentlige myndigheder.

Det er med hensyn til disse frit tilgængelige steder imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at der i en række tilfælde ud fra almene hensyn bør være adgang for offentlige myndigheder til at foretage tv-overvågning, herunder skjult tv-overvågning, som private ikke må foretage. Det gælder bl.a. politiets tv-overvågning som led i strafferetlig efterforskning og tv-overvågning, der foretages som led i trafikovervågning.

Et forslag om en generel udvidelse af lovens anvendelsesområde til at omfatte offentlige myndigheder, der som anført ovenfor under pkt. 2 blev forkastet under Folketingets behandling af det oprindelige forslag til lov om tv-overvågning i 1982, vil derfor forudsætte, at der indføres en række undtagelser fra det generelle forbud med hensyn til offentlige myndigheder.

På den baggrund og da det bærende hensyn bag dette lovforslag navnlig er at beskytte ansatte mod skjult tv-overvågning på steder, hvor man ikke med rimelighed kan forvente at være udsat for en sådan form for overvågning, finder Justitsministeriet ikke grundlag for at foreslå en sådan generel udvidelse af lovens anvendelsesområde.

Med hensyn til skiltning på steder, hvortil der almindelig adgang for publikum (»foran skranken«), er det - som anført oven for under pkt. 1.2. - fra HK, CFU og Københavns Kommune blevet fremført i forbindelse med høringen vedrørende Justitsministeriets lovudkast af 17. juni 1999, at der også bør gælde et skiltningsskrav ved tv-overvågning af de steder, som publikum har adgang til.

Det kan i den forbindelse anføres, at de beskyttelses hensyn, der taler for at informere de ansatte om tv-

overvågningen, også gør sig gældende for ansatte (og publikum), der opholder sig på steder eller i lokaler, hvortil der er almindelig adgang.

Hensynet til at beskytte det enkelte menneskes personlige integritet må afvejes over for de hensyn, der i en række tilfælde kan begrunde, at offentlige myndigheder kan foretage tv-overvågning på steder og i tilfælde, hvor private ikke kan. Denne afvejning fører efter Justitsministeriets opfattelse således til, at der bør indføres et skiltningsskrav ved tv-overvågning af lokaler, hvortil der er almindelig adgang, og af lokaler, hvortil der ikke er almindelig adgang, men som benyttes af offentligt ansatte som arbejdsplads, og hvor det efter straffelovens § 264 a er lovligt at foretage tv-overvågning.

En regulering af tv-overvågning i lokaler, hvortil der ikke er almindelig adgang, og på områder, hvortil publikum har almindelig adgang, vil omfatte tv-overvågning i tilfælde, hvor der kan være en særlig begrundelse for ikke at informere om overvågningen. På den baggrund foreslår Justitsministeriet samtidig indsat en undtagelse fra skiltningsskravet for så vidt angår tv-overvågning, som forestås af politiet eller kriminalforsorgen, eller med henblik på beskyttelse af militære anlæg.

I disse tilfælde vil tv-overvågningen kunne omfatte personale eller publikum, men Justitsministeriet finder i den forbindelse, at beskyttelses hensynet over for de ansatte eller publikum i sådanne særlige situationer bør vige for de modstående hensyn.

Der henvises i øvrigt nærmere til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

4. Særligt om tv-overvågning i private hjem

Justitsministeriet har den 16. marts 1999 i et svar til Folketingets Retsudvalg om tv-overvågning af en kommunal hjemmehjælp i et privat hjem (spørgsmål nr. 240, alm. del - bilag 439) anført, at et privat hjem ikke kan udgøre en »arbejdsplads« efter § 3, stk. 1, i lov om forbud mod privates tv-overvågning.

I det under pkt. 1.2 omtalte lovudkast har Justitsministeriet tilsvarende anført, at et privat hjem ikke kan anses for en »arbejdsplads« i tv-overvågningslovens forstand.

I forbindelse med høringen over lovudkastet er der imidlertid fra Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte samt Kommunernes Landsforening blevet peget på, at beskyttelsen mod skjult tv-overvågning også bør omfatte medarbejdere, som udfører deres arbejde enten helt eller delvist i private hjem. Det gælder f.eks. hjemmehjælpere og hjemmesygeplejersker.

Det er fortsat Justitsministeriets opfattelse, at et privat hjem som udgangspunkt ikke kan anses for en »arbejdsplads« i tv-overvågningslovens forstand.

Der kan imidlertid forekomme tilfælde, hvor det kan være rigtigt, at der gælder et krav om information af den ansatte ved tv-overvågning af hjemmet. Det gælder således i tilfælde, hvor en person som led i et ansættelsesforhold (med hjemmets ejer eller andre) og mod vederlag fast eller mere regelmæssigt udfører arbejde af en vis tidsmæssig udstrækning i et privat hjem, f.eks. en hjemmehjælper, en hjemmesygeplejerske eller en (eventuelt fastboende) hushjælp.

Er der derimod tale om, at hjemmets ejer får enkeltstående besøg, f.eks. af en medarbejder fra kommunens socialforvaltning, eller får udført korterevarende og typisk enkeltstående tjenesteydelser mv., f.eks. af en håndværker, bør hjemmet ikke i forhold til disse personer anses for omfattet af begrebet »arbejdsplads« i tv-overvågningslovens forstand. Tilsvarende gælder kortvarige (men eventuelt nok regelmæssige) besøg af f.eks. en måler aflæser. Disse personer vil således ikke have krav på information om tv-overvågning. Det er således ikke tilstrækkeligt for at blive omfattet af tv-overvågningslovens § 3, stk. 1, at den pågældende får adgang til hjemmet som led i sit arbejde eller erhverv.

Ved sådanne enkeltstående besøg er det ikke naturligt at betragte hjemmet som en »arbejdsplads« med den virkning, at der skal informeres om en - eventuelt generelt etableret - tv-overvågning i kriminalpræventivt øjemed. Desuden vil det kunne afsvække den kriminalpræventive værdi af tv-overvågningen, hvis enhver offentligt eller privat ansat med ærinde i hjemmet skal informeres om en eventuel tv-overvågning.

Vedtages lovforslaget, bliver retsstillingen herefter den, at ansatte, der fast eller mere regelmæssigt udfører arbejde af en vis tidsmæssig udstrækning i et privat hjem, opnår den samme retsbeskyttelse mod skjult tv-overvågning som den beskyttelse, der efter lovforslaget tilkommer ansatte på arbejdspladser i den offentlige eller private sektor.

Det vil formentlig i langt de fleste tilfælde være mest naturligt, at orienteringen om tv-overvågning i private hjem sker ved direkte orientering af den, der udfører arbejde det pågældende sted, og ikke ved skiltning.

Om tv-overvågning af arbejdspladser i private hjem foretaget af *offentlige myndigheder* henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

6. Hørte myndigheder mv.

Et lovudkast har været sendt til høring hos:

Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Landsorganisationen i Danmark, Funktionæ-

ernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Akademikerne Centralorganisation, Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark, Specialarbejderforbundet i Danmark, Statsansattes Kartel, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Tjenestemænds og

Overenskomstansattes Kartel, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenterne for Københavns Byret og for retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Politimesterforeningen, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark og Den Danske Brancheforening for Sikkerhed og Sikring.

Da lovforslaget indebærer en udvidelse af skiltningsskrevet i forhold til det lovudkast, der har været sendt til høring, er dette lovforslag samtidig med fremsættelsen sendt til høring hos de samme myndigheder og organisationer.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

I bilag 2 til lovforslaget er de foreslåede regler sammenholdt med de nugældende regler. Den gældende lov er optrykt i sin helhed i bilag 1.

Til § 1

Til nr. 1 (lovens titel)

Bestemmelsen indebærer, at lovens titel ændres fra »lov om forbud mod privates tv-overvågning mv.« til »lov om forbud mod tv-overvågning mv.« Ændringen er en konsekvens af, at dele af loven efter forslaget også vil omfatte den offentlige sektor.

Til nr. 2 (§ 3 a)

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* indføres et krav om skiltning ved offentlige myndigheders tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser. Skiltningsskrevet vil herved være parallelt med det krav om skiltning, der gælder for så vidt angår privates tv-overvågning, jf. tv-overvågningslovens § 3, stk. 1, jf. nærmere herom i pkt. 3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Derimod omfattes offentlige myndigheder ikke af forbudet i lovens § 1 mod tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel.

Afgrænsningen af offentlige myndigheder i forhold til andre (private) svarer til afgrænsningen af begrebet »den offentlige forvaltning« i forhold til den private sektor i f.eks. forvaltningsloven og offentlighedsloven. Hertil kommer dog, at også *domstolene* og *Folketinget* er omfattet af begrebet »offentlige myndigheder«.

Begrebet den »offentlige forvaltning« omfatter alle forvaltningsmyndigheder, uanset om de hører til den

statslige eller den kommunale forvaltning, og om der er tale om almindelige forvaltningsmyndigheder, særlige nævn og råd eller særlige forvaltningsenheder. Institutioner, foreninger og selskaber, der er organiseret på privatretlig grundlag - herunder f.eks. statslige og kommunale institutioner, der er organiseret i selskabsform, og selskaber, hvori staten eller kommuner er aktionærer - er ikke en del af den offentlige forvaltning og falder derfor uden for forslaget. Tv-overvågning af steder, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser i sådanne privatretlige foretagender er omfattet af den gældende bestemmelse i lovens § 3, stk. 1, om privates tv-overvågning, som affattet ved lov nr. 1016 af 23. december 1998.

Ved en gennemførelse af dette lovforslag vil tv-overvågning af arbejdspladser således i alle tilfælde være omfattet af et skiltningsskrevet, enten efter den gældende bestemmelse i § 3, stk. 1, eller efter den foreslåede § 3 a, stk. 1.

»Steder, hvortil der er almindelig adgang,« omfatter de lokaler eller arealer hos en offentlig myndighed, hvortil publikum har almindelig adgang. Det vil typisk sige venteværelser, ekspeditionsområder og lignende steder, der befinder sig »foran skranken«.

Begrebet »arbejdsplads« omfatter i denne sammenhæng steder eller lokaler, hvor en person i offentlig tjeneste udfører sit arbejde, og hvortil der ikke er almindelig adgang for publikum. Det vil navnlig sige fælleskontorer, frokoststuer, gangarealer og lignende områder, der således befinder sig »bag skranken«. Da lovforslaget tilsigter at beskytte alle, som udfører arbejde på det sted, der er genstand for tv-overvågningen, vil karakteren af tjenesteforholdet mellem det pågældende personale og den offentlige myndighed imidlertid ikke i sig selv være udslagsgivende. Således vil der også ved tv-overvågning af områder, hvor der f.eks. alene færdes rengøringspersonale fra et antaget rengøringsfirma eller eksterne vikarer, være et krav om skiltning.

Lovforslaget omfatter også tv-overvågning af arbejdspladser i private hjem, hvis overvågningen foretages af offentlige myndigheder. Er der derimod tale om tv-overvågning af arbejdspladser i private hjem, som udføres af private, vil en sådan overvågning falde uden for lovforslaget. Pkt. 4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget indeholder en nærmere beskrivelse af, hvornår en sådan tv-overvågning er omfattet af den gældende § 3, stk. 1, i lov om forbud mod privates tv-overvågning.

Forslaget indebærer ikke en udvidelse af det område, som arbejdsgiveren på offentlige arbejdspladser i dag lovligt kan tv-overvåge. Bl.a. følger det af straffe-

F. t. l. vedr. forbud mod privates tv-overvågning mv.

lovens § 264 a om uberettiget fotografering af personer på et ikke frit tilgængeligt sted, at der ikke kan ske tv-overvågning af enkeltmandskontorer, jf. nærmere pkt. 2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 38 af 8. oktober 1998, og tv-overvågning af toiletter, baderum og lignende vil være i strid med straffelovens § 264 a eller § 232 om blufærdighedskrænkelser, jf. Folketingets Retsudvalgs betænkning af 10. december 1998 over det nævnte lovforslag.

Informationen om tv-overvågning skal - som efter den gældende bestemmelse i § 3, stk. 1 - ske ved *skiltning* eller på anden tydelig måde. Den bør ske på en sådan måde, at personalet sikres fornødent kendskab til, om de befinder sig på et område på arbejdspladsen, hvor der foretages tv-overvågning. På samme måde som efter gældende ret, jf. herved Folketingstidende 1981-82, tillæg A, sp. 3856, er skiltning ikke nødvendig i de tilfælde, hvor selve apparaturet ved sit udseende eller placering giver lige så tydelig besked om, at der foregår tv-overvågning.

På arbejdspladser og steder, hvortil publikum har almindelig adgang, kan informationspligten opfyldes ved fyldestgørende skiltning. Hvor mange skilte, der skal opsættes, må afgøres konkret og vil navnlig afhænge af lokalets størrelse og indretning. Er der tale om et mindre lokale, vil skiltning på indgangsdøren i almindelighed være tilstrækkelig. Ved større lokaler kan det være påkrævet med et antal skilte placeret forskellige steder i lokalet.

Informationspligten kan - ud over ved skiltning mv. - opfyldes ved, at der »på anden tydelig måde« gives oplysning om tv-overvågningen. Ved tv-overvågning af arbejdspladser, hvortil der *ikke* er almindelig adgang, forudsættes dette krav at kunne opfyldes ved, at hver enkelt medarbejder f.eks. skriftligt underrettes om, i hvilke lokaler der foretages tv-overvågning. Dette gælder selv om andre (f.eks. publikum) får adgang til et tv-overvåget lokale, hvortil der ikke er almindelig adgang. Informationspligten ved tv-overvågning af disse arbejdspladser er således begrundet i hensynet til medarbejderne.

Det forudsættes, at der er en aktuel og relevant sammenhæng mellem skiltningen/informationen og tv-overvågningen, således at der kun skiltes med tv-overvågning, hvis der reelt vedvarende eller regelmæssigt finder overvågning sted.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* gælder skiltningskravet i *stk. 1* ikke tv-overvågning, som forestås af politiet. Det samme gælder tv-overvågning, der finder sted i kriminalforsorgens anstalter navnlig i forbindelse med sikring mod undvigelse, og tv-overvågning med henblik på beskyttelse af militære anlæg.

Om baggrunden for undtagelsen henvises nærmere til de almindelige bemærkninger oven for under pkt. 3.

Til nr. 3 og 4 (§ 4 og § 5, stk. 1)

Det følger af lovens § 4, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om skiltning mv. efter § 3, stk. 1. Denne hjemmel, der ikke hidtil har været behov for at udnytte, omfatter således alene skiltningskravet for så vidt angår privates tv-overvågning.

Efter forslaget udvides hjemlen til også at omfatte offentlige myndigheders tv-overvågning af steder, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser.

Tilsvarende foreslås straffebestemmelsen i lovens § 5, stk. 1, hvorefter den, som overtræder forbudet i lovens § 1, eller skiltningskravet i lovens § 3, straffes med bøde, udvidet til at omfatte også overtrædelser af skiltningskravet for offentlige myndigheder.

I medfør af tv-overvågningslovens § 5, stk. 3, jf. straffelovens § 26, stk. 1, vil der kunne pålægges bl.a. kommuner og statslige myndigheder strafansvar for overtrædelse af bestemmelserne om skiltningskrav.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2000.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde.

Lov om forbud mod privates om tv-overvågning er sat i kraft for Færøerne ved kgl. anordning nr. 155 af 21. marts 1988 med virkning fra 1. april 1988. Ændringen af loven, jf. lov nr. 1016 af 23. december 1998, er ikke sat i kraft for Færøerne.

Lov om forbud mod privates tv-overvågning er ikke sat i kraft for Grønland.

Lov om forbud mod privates tv-overvågning mv.

(Sammenskrivning af lov nr. 278 af 9. juni 1982 og lov nr. 1016 af 23. december 1998)

§ 1. Private må ikke foretage tv-overvågning af gade, vej, plads eller lignende område, som benyttes til almindelig færdsel.

Stk. 2. Ved tv-overvågning forstås vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat. Lovens regler om tv-overvågning finder tilsvarende anvendelse på opsætning af sådant apparat med henblik på overvågning.

§ 2. Bestemmelsen i § 1 gælder ikke:

- 1) Tv-overvågning af tankstationer, fabriksområder, overdækkede butikcentre og lignende områder, på hvilke der drives erhvervsvirksomhed, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over området.
- 2) Tv-overvågning, der ikke er forbundet med optagelse af billeder på videobånd, film eller lignende, når den foretages som led i overvågning af egne indgange, facader, indhegninger eller lignende.

§ 3. Private, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke i de i § 2, nr. 2, nævnte tilfælde.

§ 4. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om skiltning mv. efter § 3, stk. 1.

§ 5. Den, som overtræder § 1 eller § 3, stk. 1, straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter udstedt i medfør af § 4 kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 4. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelserne i denne lov kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf.

§ 6. Loven træder ikraft den 1. juli 1982.

§ 7. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Lov nr. 1016 af 23. december 1998 om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning (Tv-overvågning af ansatte på arbejdspladsen mv.) indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Loven træder i kraft den 1. april 1999.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lov om forbud mod privates tv-overvågning mv.

§ 3. Private, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke i de i § 2, nr. 2, nævnte tilfælde.

§ 4. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om skiltning mv. efter § 3, stk. 1.

§ 5. Den, som overtræder § 1 eller § 3, stk. 1, straffes med bøde.

Stk. 2-4. - - -

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 278 af 9. juni 1978 om forbud mod privates tv-overvågning mv., som ændret ved lov nr. 1016 af 23. december 1998, foretages følgende ændringer:

1. Lovens titel affattes således:

»Lov om forbud mod tv-overvågning mv.«

2. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, eller af arbejdspladser, skal ved skiltning eller på anden tydelig måde give oplysning herom.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke tv-overvågning, som forestås af politiet eller kriminalforsorgen, eller med henblik på beskyttelse af militære anlæg.«

3. I § 4 indsættes efter »§ 3, stk. 1«: », og § 3 a, stk. 1«.

4. § 5, stk. 1, affattes således:

»Overtrædelse af § 1, § 3, stk. 1, og § 3 a, stk. 1, straffes med bøde.«

Til lovforslag nr. L 17. Skriftlig fremsættelse (6. oktober 1999)

Justitsministeren (Frank Jensen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning mv. (Offentlige myndigheders tv-overvågning).

(Lovforslag nr. L 17).

Lovforslagets formål er navnlig at foretage en nærmere regulering af tv-overvågning på offentlige arbejdspladser.

Det foreslås således at indføre et krav om skiltning eller anden form for information ved offentlige myndigheders tv-overvågning af arbejdspladser eller af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang for publikum. Som en konsekvens heraf foreslås desuden, at lovens titel ændres.

Lovforslaget skal ses i lyset af, at tv-overvågningslovens § 3 om skiltning ved tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang, blev udvidet ved en lovændring i december 1998, således at skiltningskravet nu også omfatter arbejdspladser. Lovændringen indebærer ingen ændring i lovens generelle anvendelsesområde og vedrørte således udelukkende private arbejdspladser.

Under Folketingets behandling af lovforslaget (L 38 af 8. oktober 1998) var der enighed i Folketingets Retsudvalg om, at offentligt ansatte principielt bør have den samme retsbeskyttelse, som efter lovforslaget sikres ansatte i den private

sektor med hensyn til information om tv-overvågning af arbejdspladser. Justitsministeren tilkendegav på den baggrund over for udvalget, at der vil blive fremsat lovforslag herom i folketingssamlingen 1999-2000.

I overensstemmelse hermed indeholder lovforslaget et sådant krav om skiltning ved offentlige myndigheders tv-overvågning af arbejdspladser, hvortil der ikke er almindelig adgang (f.eks. fælleskontorer, frokoststuer, gangarealer mv.).

I nogle høringssvar er der imidlertid peget på, at der også bør gælde et skiltningskrav ved tv-overvågning på steder, hvortil publikum har adgang.

De hensyn, som begrundes, at offentligt ansatte informeres om, hvorvidt der finder tv-overvågning sted på arbejdspladsen, gør sig efter regeringens opfattelse også gældende med hensyn til tv-overvågning af ansatte (og publikum), der befinder sig i lokaler, hvortil der er almindelig adgang.

På den baggrund foreslås desuden, at der indføres et skiltningskrav ved offentlige myndigheders tv-overvågning af lokaler, hvortil der er almindelig adgang for publikum, f.eks. venteværelser.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til Det Høje Tings velvillige behandling.